pildama tulnde, ofelt ma tõnvse õigusega, kelt ei voainuliku meel liig ilmalinda vara tullda tegi, mis ega võõlinemise kottale kõbistaw on. Ent tõine, kui kunagi fenerent, ei võ fela oõa kannatada, ja ta ~~nagi~~ oma eneti võimufega lahu ringist talupoiga, püri-mehe, noormoa. Ent talupoja füa fai pelle üle lüga täis, ja ta ütel hulga paulgide mau: „Sa ei ole kõige oma vaimuliku eneti ja elnga targemb kui mu kiriku kobene!" Preestri füa fai pelle ähe enamb kui täis, ja ta keibas kohtuke, et rummal talupoig teda nii aletoke on fõimanu. Kohus uute talupoja kõige kindlgide ja tunnistajidega ette, nüna ta pidi omaft fõimenisse arvo andma. Kohus küse: „Kas fa olet oma preestrit rumalamban teinu, kui omma kiriwat kolefs?" „Ei, ma ei ole feda mille teenu, enge tenä ofi. Ja kui enlik kohus ja preestri efi oa fede teeda tahtwa wai foowiwa, fi ole ka valmis kõnelema." Kohus ütel: „Muidogi piat fa efi felgev tegema, ega la ju enne rallalegi ei orgne." Talupoig ütel: „Ma olli mineval aastal haiwat, ja nendfi haiwa ruske widama, nimelt üle weowa laja niidu, kon üte kotus nii mäda olli, et mu kiriku kobene fiima kohtuni fiise jäi, kolft ma teda fuere wõiwaga wälli fai. Ent kui ma timahaewa jällegi fäält hai na ruagu üle minnä tahtfe — ei lõa mu kiriku kopsu üle, kas tepa wai õra. Sõll olli rift mineva aastani Kulm fam meelen. Lee mu kiriwa mäda tordus. Ent preestrit olli mineval aastal oma tare tütriduga lotu, ja — timahaewa kah. Kas fee on ka tema tordus?

Kohtu küsimisel, möistmisel otse, preestri fum paigatu, meer proua.

4. Rikkaft fai waene, waeseft rikkad.

Enne muste olli üten rõikesen külakesen kats welle, kelle waikelt künnide tulega otsin, keskpäewa aigu, kiiki külamehe fündimist ja rebelikun armastuft ei lõwa. Sõa põhjuse armuta meele ja rikkamise olli see: üte ütlemade rikkas, tõine tuima tahda waene. Ja seesp see o ongi, mis maailma inimeste waikest kõige kindmämbad müüris on

nii et rikkuse ja waesuse wahe-fuima iste rahtfema jääwä, kui ka nu wahefuima pidawa, nin rahwas ehk faisus peri alale on hoitum. Waene weli olen nii hõa meelega omma riigft nella kenda pool kilalifes mõnu, — ent see hoit kenda kõige fumemba koolega, waese kurfüa ligigi foomaft, et waesel wahel aja ei olen tema rikkaft elamisft ütte võtu täit faija, nellaft tuline kahjo nidi tulema. Rikkus kannab rikkuft, waesus waesuft ega pääwaga fumemban ja nii läb wahe welja waikel ka fumemban, ja noa fuima üte tõisele nõrgamban. Ent selleft es ole rikkal mahel fudugi häti, aga rasfemehe silelfus läb enamb kui lihale. Waene ja leffa tahtfus leita — kost nõtta? Sool alaste egaüks, — kes võivat? Kave kõlm, mindat kütta? Maja katuse mäe — mindat paranda? Wanarahwa ütlemine kõigilde tõnwelia: „Ehki kaok, tuo maok, mia taiwak, tuo taalak!" Mis nüsigutfe elaman enamb ette wõtta, mis teta? Waija paddu minnä. Ei, waja weel widda wele pahale minnä. Suure häda fuunil läb ta ka fuinä, heit põlwile oma ainuma emä poja ette maha, ja pallel midagi lainada kõigi keeta. Sõimamine, jalaga tõukamine olli waetur ja armu anne waesale põlwitajale. Muud maja maja, fuuma terä palwis es oleki olemas, kui üte kuijom leewa kandfukene (ottseene); seegi fai waese lastega pooles kõigatuse, ja meel läb paddu, nõlga, ja puudust paddu, mis kõtengi enamb teta? Ühulgani nõlgä nätta, kauda, on weel palju halekemb kui üttsinda olles. Kepp käen, kõtikene seadan, ertsa meel nõrgal, wandawal jammal nõrehtifi wälla, ilma meela mõistuseta, ilma teadmada: Koke? Terwe päiw widi waene meel omasi silelfit jalgu edasi. Nooni õdangut üte mese weerke fai, koke te wäsünnilt maha üte, nink oma leewa kõikese fum rallale rist ja ohates ütel: „Edimäne õu-maja, peräsmäne leenä kaskus." Hõjelden fai te fäält mõne magusa fum pala, felt nõlg olli mustale leenäle mafi magusa faija maitse andnu. Seaft pand te „päise pää ala, kuuft kõle ala", ja jäi ja poolelisti magama. Sool ülewan ollen, pool maaten kuuld ta kolme meeft mereweert pite aftwad, kooni tema kottale, kon naa kõnelema nadfiwa: „Kuninga tütar on waeja haigo, ja tema haigus läb feda fuwembas, mida enamb teda ostlidas. Tema ei faa enne terwes, kui nõtku see kõrn-kõrn eltsi olk, proaldu fee